

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Alexandra Krysla v právní věci žalobce: **Mr. Tobacco s.r.o.**, se sídlem Malá Strana 143, Stěžery, proti žalovanému: **Celní ředitelství Hradec Králové**, se sídlem Bohuslava Martinů 1672/8a, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2008, č. j. 6093-2/08-060100-21, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 4. 2009, č. j. 30 Ca 164/2008 - 26,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 4. 2009, č. j. 30 Ca 164/2008 - 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen stěžovatel) domáhal zrušení rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 4. 2009, č. j. 30 Ca 164/2008 - 26, kterým bylo zrušeno rozhodnutí stěžovatele ze dne 15. 8. 2008, č. j. 6093-2/08-060100-21. Rozhodnutím stěžovatele bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Celního úřadu Pardubice ze dne 27. 3. 2008, č. j. 3418/08-066300-021, kterým byla žalobci za skladování 69 balení neznačených tabákových výrobků zn. GOLEM směs extra v celkovém množství 10,35 kg podle § 135b odst. 3 písm. c)

zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, uložena pokuta ve výši 3500 Kč, povinnost nahradit náklady řízení a podle § 135d odst. 1 téhož zákona uloženo propadnutí zmíněných výrobků. Prvoinstanční správní rozhodnutí bylo současně potvrzeno.

Jako právní důvody kasační stížnosti uvedl stěžovatel důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítal, že se krajský soud opřel o závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu, ačkoli se tento rozsudek zjevně týká odlišné situace, kdy byly odebrány vzorky při dovozu tabáku v souvislosti s celním řízením a evidentně se nejednalo o dovoz tabákových výrobků v úpravě pro drobný prodej konečnému zákazníkovi v označeném spotřebitelském balení. V této situaci nemuselo být zřejmé, o jaký tabák se jedná, a proto byl z konkrétních důvodů, nikoli z pouhých spekulací, patrně silnější význam zajištění autenticity vzorků. Stěžovatel dále namítal, že postupoval striktně podle § 115 odst. 3 zákona o spotřebních daních a § 15 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, u tabákového výrobku v průmyslovém značeném, ve smyslu obecných předpisů o označování výrobků, spotřebitelském balení určeném pro konečného spotřebitele. Zmíněná zákonná úprava přítomnost subjektu při odběru vzorků nevyžaduje. To nelze interpretovat jako mlčení zákona a z toho dovozovat, že pokud vnitřní směrnice předpokládá, nikoli vyžaduje, přítomnost subjektu při odběru vzorků, nezdůvodněná nepřítomnost má mít pro správce daně za následek zúžení či omezení zákonné úpravy do té míry, že jeho postup bude označen za nezákonný. Stěžovatel dále odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2008, č. j. 22 Ca 275/2007 - 46, s tím, že rozsudek se týká skutkově shodné věci, stejného výrobku, přičemž soud dospěl k závěru, že skutečnost, že vzorky ze zajištěného zboží byly odebrány bez vědomí a účasti žalobce, neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť obě strany argumentovaly odbornými posudky, které byly vypracovány na základě analýz zboží zajištěných u jiných subjektů než žalobce a vždy se jednalo o zboží s obchodním názvem GOLEM EXTRA SMĚS pocházející od stejného dodavatele L.T.B.C. spol. s r.o. Stěžovatel také poukázal na nejbližší právní úpravu, a to na § 16 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, a vyhlášku č. 211/2004 Sb., o metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků. Ani z této právní úpravy nevyplývá nutnost přítomnosti kontrolované osoby, přičemž pouze na žádost kontrolované osoby se připraví také kontrolní vzorek, jehož jednu část si ponechá kontrolovaná osoba. Vzhledem k tomu, že se podle § 16 odst. 3, věty poslední, zmíněného zákona o tomto úkonu pořídí zvlášť písemný záznam, lze dovodit, že okamžik odběru vzorku kontrolním orgánem a odběr kontrolního vzorku na žádost kontrolované osoby se nemusejí časově krýt. Může k němu dojít i později, například na základě pochybností kontrolované osoby o výsledcích předchozího odběru. Ustanovení § 4 odst. 2 vyhlášky také řeší otázku odebraného množství tabáku, kdy není třeba dodržet postupy uvedené v technických normách a lze postupovat obdobně podle § 3 vyhlášky, kdy se odebírají pouze neporušená spotřebitelská balení. Stěžovatel uzavřel, že pokud celní orgány nevybočily ze zákonných mezí ani z mezí právní úpravy nejbližší, nemůže mít relativní nedodržení směrnice takové fatální důsledky pro zákonnost opatřování důkazů, jak dovodil krajský soud. Stěžovatel dále namítal, že zmíněná argumentace ostravského soudu se dotýká také namítaného nedostatku důvodů. V projednávané věci také obě strany argumentovaly odbornými posudky, které byly

vypracovány na základě analýz prováděných na vzorcích z roku 2002 zajištěných u jiného subjektu než u žalobce. Žalobce u jejich odběru také nebyl přítomen. Tentokrát se jednalo o posudky celně technické laboratoře, pouze z rozdílného časového období. Ani v roce 2002 ani v roce 2006 nebyly zkušební metody akreditovány, přesto byly a měly by být i nyní přijímány jako průkazné. Nelišily se v podstatě zjištění charakteru tabáku, tj. tabáková drť o různé velikosti tabákových zlomků. Lišily se pouze v závěrech o vhodnosti tabáku ke kouření a právním hodnocením, které laboratoři nepřislušelo. Argumentace možnou pozdější manipulací s výrobkem, která by mohla změnit jeho charakter, je ničím neodůvodněnou spekulací a nemůže být důvodem pro zrušení rozhodnutí stěžovatele. Stěžovatel odůvodnil, proč přijal zjištění novějšího posudku. Také v projednávané věci se jedná o druhově stejné zboží prodávané od stejného dodavatele, a to i u výsledků u jiných subjektů, jimiž stěžovatel argumentoval. Krajský soud mohl věc projednat a použít rovněž důkaz provedený při jednání před ostravským krajským soudem ve věci odstranění rozporů mezi posudky. Stěžovatel dále uvedl, že nelze přehlédnout, že předmětné neznačené tabákové výrobky byly zajištěny za přítomnosti pracovníka žalobce. Právě z tohoto zboží byly odebrány vzorky. Ničím nepodložená spekulace týkající se záměny výrobku nemůže být důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného. Pouhá nepřítomnost žalobce při odběru vzorků, neobdržení referenčního vzorku, nepodepsání protokolu ve smyslu služebního předpisu atd. nemohla být dostatečně důvodná pro označení důkazu jako nezákonného a pro zrušení rozhodnutí stěžovatele bez věcného projednání. Stěžovatel na závěr uvedl, že ve správním dozoru není ničím neobvyklým přijímat opatření ke zboží uváděnému do oběhu na základě výsledků analýz vzorků získaných i u jiných subjektů, a to i v jiných zemích společenství, bez vědomí či přítomnosti třetích subjektů. Děje se tak i v případech správního trestání či trestního stíhání např. podle § 16 odst. 6 zákona o potravinách a tabákových výrobcích. Stěžovatel odkázal na usnesení Soudního dvora Evropské unie C-166/08, kde stíhaná osoba marně namítala, že nebyla přítomna odběru vzorků, o jejichž analýzách nevěděla a ani nebyla kontrolovanou osobou. Takový postup je běžný například v rámci dozoru nad obecnou bezpečností výrobků v systému RAPEX nebo zdravotní nezávadnosti potravin v systému varování ALERT, konaného Českou obchodní inspekcí, celními orgány nebo orgány veterinárního dozoru nad bezpečností potravin.

Žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Ve vyjádření ke kasační stížnosti především uvedl, že státní moc je možné vykonávat pouze na základě a v mezích zákona, je nezbytné respektovat právo na spravedlivý proces, v jehož rámci je správní orgán povinen umožnit účastníku řízení podílet se v nezbytné míře na dokazování, dostatečně se hájit a mít možnost vyjádřit se k prováděným důkazům a ke způsobu jejich obstarání. Žalobce dále uvedl, že měl být aplikován SPČ 41/2004, přičemž celní orgány nepředestřely rozumné důvody, proč nebylo možné vzorky odebrat za přítomnosti a s vědomím žalobce. Žalobce poukázal na nesprávnost aplikace stěžovatelem namítané nejbližší právní úpravy a nepřikladnost odkazu na usnesení Soudního dvora Evropské unie.

II.

Krajský soud v Hradci Králové zrušil rozhodnutí stěžovatele podle § 78 odst. 1 za použití § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. O věci samé rozhodl podle § 51 s. ř. s. bez jednání

s tím, že s tím účastníci řízení souhlasili. Krajský soud uvedl, že z pohledu žalobní námitky zpochybňující postup celních orgánů při odběru kontrolních vzorků se nejprve zabýval tím, zda v dané věci mělo být postupováno podle Pracovního postupu pro odběr a manipulaci se vzorky zboží k zajištění jeho totožnosti, k zajištění jeho vlastností a určení sazebního zařazení vydaného generálním ředitelem Generálního ředitelství cel SPČ 41/2004 (dále jen „pracovní postup“). Odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2007, č. j. 7 Afs 45/2007 - 251, krajský soud dospěl ke kladnému závěru. Krajský soud následně provedl citaci ustanovení bodu 12 a bodu 14 písm. a) zmíněného pracovního postupu. Krajský soud uzavřel, že z citovaných ustanovení je zřejmé, že se při odběru vzorku předpokládá přítomnost kontrolovaného subjektu a jeho aktivní účast při vlastním odběru, následném zabalení a zapečetění a označení odebraného vzorku. Pracovní postup tak v podstatě pouze akcentuje jednu ze zásad kontrolní činnosti obecně, totiž že kontrolovaný subjekt má v zásadě právo být přítomen při odebrání vzorků kontrolovaného zboží, jak stanovil např. ke dni 30. 4. 2004 zrušený § 116 odst. 1 celního zákona. Krajský soud vyšel z protokolu o odběru vzorku ze dne 22. 11. 2006, ze kterého zjistil, že odběr vzorku ze zboží zajištěného rozhodnutím o předběžném opatření ze dne 21. 11. 2006 byl proveden bez přítomnosti žalobce. V protokolu nejsou uvedeny důvody, pro které nebyla účast žalobce možná. Z protokolu ani z jiných dokladů založených ve správním spise krajský soud nezjistil, zda byla dodržena i další pravidla stanovená v bodech 12 až 15 pracovního postupu. Krajský soud dospěl k závěru, že z těchto důvodů není možno vyloučit, že s odebraným vzorkem nebylo nakládáno tak, aby nemohl být změněn jeho charakter. Pro zachování autentických vlastností vzorku je totiž rozhodný nejen samotný odběr vzorku, ale též v jakém obalu je uchováván, skladován, převážen či je s ním jinak manipulováno. Krajský soud konstatoval, že ze strany celních orgánů došlo k odběru vzorků v hrubém rozporu s pravidly vymezenými ve vnitřním předpisu. Podle krajského soudu není povinností celních orgánů seznamovat kontrolované subjekty s obsahy vnitřních předpisů, které na postupy celních orgánů dopadají. Je však jejich povinností se jimi při těchto postupech řídit. Těmto povinnostem celní orgány nedostály, a proto jsou zpochybněny i závěry posudků analýz odebraných vzorků provedené celně technickou laboratoří, tedy důkazy, o které se žalovaný v rozhodnutí opíral. Krajský soud dospěl k závěru, že celní orgány zatížily správní řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Ostatními žalobními námitkami se krajský soud nezabýval, když uvedl, že tyto reagovaly na skutkový stav, který byl zjištěn na základě důkazů obstaraných nezákonným způsobem.

III.

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti jsa vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo vady řízení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Vady řízení předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí jsou v rámci soudního

řízení relevantní pouze potud, pokud jde o tzv. vady podstatné, tj. pokud porušení procesního práva mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. V dané věci proto bylo nutné se zabývat tím, zda došlo k vadám řízení, pro něž krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného, a v případě kladného závěru dále tím, zda tyto vady mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí stěžovatele.

Z rozsudku krajského soudu vyplývá, že důvodem pro zrušení rozhodnutí stěžovatele bylo zjištění procesních vad, které spočívaly zaprvé v nepřítomnosti žalobce při odběru vzorků zboží dne 22. 11. 2006, zadruhé, že v protokolu ze dne 22. 11. 2006 nejsou uvedeny důvody, pro které nebyla účast žalobce možná, zatřetí, že ze zmíněného protokolu ani z jiných dokladů založených ve správním spise nebylo možné zjistit, zda byla dodržena i další pravidla stanovená v bodech 12 až 15 pracovního postupu.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda došlo k vadám řízení, pro něž krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného.

V dané věci bylo v rámci daňového řízení zajištěno zboží dne 21. 11. 2006 při místním šetření, vedeném podle § 12 zákona o správě daní a poplatků, a odebrán vzorek dne 22. 11. 2006. K zahájení řízení o správním deliktu došlo teprve dnem 15. 8. 2007, kdy bylo žalobci doručeno oznámení o jeho zahájení. Správní orgány tudíž byly povinny při zajištění zboží a odběru vzorku postupovat podle zákona o správě daní o poplatků, což v případě zajištění zboží výslovně stanoví § 115 odst. 3 zákona o spotřebních daních. Podle tohoto ustanovení pokud je kontrolní činnost součástí kontroly prováděné v rámci správy daní, uplatní se postup pro zajištění věci při správě daní. Zákon o správě daní a poplatků ani zákon o spotřebních daních neupravují postup správních orgánů při odběru vzorku zboží. Nestanoví ani, zda je nezbytná či nikoli účast daňového subjektu při odběru vzorků. Obdobné platí také o stěžovatelem namítaném § 16 zákona o potravinách a tabákových výrobcích či o vyhlášce č. 221/2004 Sb., což stěžovatel ostatně sám tvrdil v kasační stížnosti, když uvedl, že *ani z této úpravy nevyplývá nutnost přítomnosti kontrolované osoby*.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 8. 2007, č. j. 7 Afs 45/2007 - 251 (publikovaný pod č. 1383/2007 Sb. NSS), dospěl k závěru, že *pokud se ohledně postupů celních orgánů, k nimž jsou zmocněny zákonem, který jinak není regulován obecně závazným pravidlem chování, vytvořila správní praxe a tato je nepochybně všeobecně dodržována, nelze než konstatovat, že pro správní orgán je taková správní praxe právně závazná*. V rozsudku ze dne 4. 11. 2009, č. j. 9 Afs 71/2009 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl, že *je sice pravdou, že pokyny ministerstev nejsou obecně závaznými právními předpisy, nicméně správní orgány jsou povinny se jimi ve své správní praxi řídit, to neplatí pouze v případě, že by se taková praxe neslučovala s obecně závaznými právními předpisy*. Postup správních orgánů při odběru vzorku zboží nebyl upraven obecně závazným právním předpisem, a proto správní orgány byly povinny při odběru vzorku zboží postupovat podle pracovního postupu. Inkriminovaná účast daňového subjektu při odběru vzorků není ani v rozporu s obecně závaznými právními předpisy. Účast daňového subjektu při odběru vzorku zboží je zcela v intencích zásady úzké součinnosti správce daně s daňovými subjekty (§ 2 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků). Krajský soud zcela správně odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu reprezentovanou rozsudkem ze dne 23. 8. 2007, č. j. 7 Afs 45/2007 - 251. Skutková totožnost

projednávané věci s věcí projednávanou Nejvyšším správním soudem, ve vztahu k právnímu názoru citovanému krajským soudem, nespočívá v totožnosti typu správního řízení či podoby zboží. Totožnost je dána tím, že v obou případech upravoval procesní postup správních orgánů interní předpis, který měl být aplikován. V případě souzeném Nejvyšším správním soudem to byl vnitřní předpis SPČ 1/2000 týkající se postupu při odebrání kontrolovaného zboží a nakládání s takto odebranými vzorky, v nyní projednávané věci to byl předmětný pracovní postup. Z toho důvodu byly právní závěry zaujaté Nejvyšším správním soudem zcela aplikovatelné na případ žalobce. Dlužno dodat, že názory zaujaté Nejvyšším správním soudem jsou nejen v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2001, sp. zn. IV. ÚS 146/01 (publikovaný Sb. n. u. US Svazek č. 23 Nález č. 129 str. 241), nýbrž jsou výrazem již ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu reprezentované např. rozsudky ze dne 27. 3. 2008, č. j. 9 Afs 88/2007 - 114, ze dne 15. 5. 2009, č. j. 2 Afs 124/2008 - 127, ze dne 9. 6. 2009, č. j. 2 Afs 4/2009 - 77, ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006 - 132, či ze dne 4. 11. 2009, č. j. 9 Afs 71/2009 - 55 (vše dostupné na www.nssoud.cz).

Povinnost správních orgánů umožnit daňovému subjektu účast při odběru vzorků zboží lze dovodit z předposlední věty bodu 12 pracovního postupu. Podle tohoto ustanovení všechny tři vzorky musí být stejně balené, označené, zapečetěné a potvrzené vzorkářem a kde je to možné i kontrolovaným subjektem. Umožnit kontrolovanému subjektu účast při odběru vzorku zboží tudíž není nutné pouze tam, kde to není možné. Existenci důvodů, pro které by účast žalobce při odběru vzorků nebyla možná, stěžovatel netvrdil. Na tomto místě je vhodné doplnit, že účast kontrolovaného subjektu při odběru vzorku zboží není zvláště pro celní orgány nic neobvyklého. Podle čl. 69 odst. 2 věta první Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, jímž jsou celní orgány vázány při výkonu celní agendy, je deklarant výslovně oprávněn být přítomen při kontrole zboží a případném odebrání vzorků. Správní orgány tedy procesně pochybily, když žalobci neumožnily účast na odběru vzorků zboží.

Pokud jde o krajským soudem vytčenou vadu protokolu ze dne 22. 11. 2006, spočívající v neuvedení důvodů, proč nebyla účast žalobce při odběru vzorků zboží možná, je nutné konstatovat, že i v tomto případě se správní orgán dopustil procesního pochybení. Základní náležitosti protokolu lze dovodit z § 12 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků, přičemž v protokolu musí být krom jiného uvedeno souvislé vylíčení jeho průběhu. Stanoví-li pracovní postup, že odběr vzorku zboží má proběhnout bez účasti kontrolovaného subjektu tehdy, pokud jeho účast nebyla možná, je zcela oprávněným požadavek na to, aby byl důvod neúčasti kontrolovaného subjektu v protokolu uveden. V protokolu o odběru vzorku bylo pouze uvedeno, že vzorek byl odebrán bez přítomnosti žalobce, aniž by byl uveden důvod jeho neúčasti.

Konečně krajský soud spatřoval procesní pochybení v tom, že z protokolu ze dne 22. 11. 2006 ani z jiných dokladů založených ve správním spise nebylo možné zjistit, zda byla dodržena i další pravidla stanovená v bodech 12 až 15 pracovního postupu. Na tomto místě je potřebné upozornit na skutečnost, že krajský soud neshledal, že by správní orgán porušil zmíněná ustanovení pracovního postupu. Samotné tvrzení krajského soudu je navíc v konstataci procesního pochybení naprosto nekonkrétní. Není

zřejmě, v jakých konkrétních listinách se měly objevit údaje o dodržení jakých konkrétních pravidel. Na takto strohé konstatování krajského soudu je nutné uvést, že Nejvyšší správní soud se se závěrem krajského soudu neztotožňuje. Spisový materiál správních orgánů obsahuje dostatek listin, na základě kterých krajský soud mohl v případě potřeby posoudit, zda postup při odběru vzorku zboží odpovídal bodům 12 až 15 pracovního postupu. Pro samotný průběh odběru vzorku zboží jsou rozhodné především protokol Celního úřadu Pardubice o ústním jednání ze dne 21. 11. 2006, ze kterého je patrné, jaké zboží bylo při místním šetření nalezeno, rozhodnutí Celního úřadu Pardubice o předběžném opatření ze dne 21. 11. 2006, ze kterého je patrné, jaké zboží bylo zajištěno a kam bude přemístěno, protokol o odběru vzorku ze dne 22. 11. 2006, ze kterého je patrné především, jaké bylo číslo vzorku, obchodní název zboží, kde došlo k odběru vzorku, z jakého zboží byl vzorek odebrán, kolik vzorků bylo odebráno a jaká byla jejich hmotnost, jakým způsobem byly vzorky zabezpečeny, kdo byl odběru přítomen, kdy byl vzorek převzat celně technickou laboratoří, a protokol o zkoušce ze dne 30. 1. 2007, ze kterého je především patrný název vzorku, evidenční číslo vzorku, podrobný popis vzorku včetně obalu, množství, hmotnosti a stavu originálního balení vzorku zboží přijatého ke zkoumání. K protokolu o zkoušce je připojena i fotodokumentace obalu vzorku.

Nejvyšší správní soud se musel dále zabývat tím, zda zaprvé nepřítomnost žalobce při odběru vzorků zboží dne 22. 11. 2006 a zadruhé, že v protokolu ze dne 22. 11. 2006 nejsou uvedeny důvody, pro které nebyla účast žalobce při odběru vzorků možná, mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí stěžovatele.

Krajský soud vliv na zákonnost rozhodnutí stěžovatele spatřoval v tom, že *z těchto důvodů není možné vyloučit, že s odebraným vzorkem nebylo nakládáno tak, aby nemohl být změněn jeho charakter. Pro zachování autentických vlastností vzorku je totiž rozhodný nejen samotný odběr vzorku, ale též v jakém obalu je uchováván, skladován, převážen či je s ním jinak manipulováno.*

Krajský soud zcela převzal závěr, s vypuštěním slov v závorce, který učinil Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 15. 2. 2007, č. j. 10 Ca 186/2005 - 204, resp. jehož závěry uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 8. 2007, č. j. 7 Afs 45/2007 - 251, když uvedl, že *z těchto důvodů nebylo proto možno vyloučit, že s odebraným vzorkem nebylo nakládáno tak, aby nemohl být změněn jeho charakter (rozměr jeho částí). Pro zachování autentických vlastností vzorku je totiž rozhodný nejen samotný odběr vzorku, ale též v jakém obalu je uchováván, skladován, převážen či je s ním jinak manipulováno.* Krajský soud tak učinil i za situace, kdy skutkový základ, na základě kterého Městský soud v Praze dospěl k uvedenému závěru, se lišil s nyní souzenou věcí. Na rozdíl od krajského soudu Městský soud v Praze shledal procesní pochybení v nedodržení manipulace se vzorkem (množství vzorku, postupu při odběru, uskladnění), rozpornosti sumarizujícího posudku celně technické laboratoře s jednotlivými celními laboratořemi provádějícími dílčí analýzy, rozpornosti v otázce obalů, v nichž měly být vzorky mezi jednotlivými laboratořemi přepravovány (odeslány PE-sáčky se zip uzávěrem versus přijetí vzorku v uzavřené papírové obálce). Bylo zjištěno, že vzorky byly umístěny v náhradních papírových obalech (obálcích), ačkoli podle SPČ 1/2000 měly být správně umístěny v pevném obalu nebo plastovém sáčku. Městský soud v Praze z těchto procesních pochybení dovodil, že velikost zlomků nalámaných tabákových listů mohla být ovlivněna způsobem odběru, jeho uchováním,

manipulací, obalem a nakládáním s ním. V souboru těchto shledaných procesních pochybení byl spatřován možný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalovaného zamítl s argumentací, že *pro posouzení dané věci bylo rozhodné, že stěžovatel svým postupem zavedl opodstatněné pochybnosti o tom, že při manipulaci se vzorkem dováženého zboží nebylo zacházeno tak, aby tento vzorek nebyl zcela nebo zčásti znehodnocen, resp. aby nebyly změněny jeho vlastnosti, které pak byly rozhodující pro jeho zařazení do příslušné podpoložky*. Krajský soud na rozdíl od Městského soudu v Praze neshledal žádné procesní pochybení při odběru vzorků zboží, resp. jiné než neúčast žalobce při něm, v kvalitě obalu, ve kterém byl vzorek uchováván, skladován, převážen či jinak s ním nakládáno. Nejsou zde tudíž žádné důvody, které by zavdávaly opodstatněné pochybnosti o tom, že při manipulaci se vzorkem zboží bylo zacházeno tak, aby tento vzorek byl zcela nebo zčásti znehodnocen. Závěr krajského soudu o tom, že *pro zachování autentických vlastností vzorku je totiž rozhodný nejen samotný odběr vzorku, ale též v jakém obalu je uchováván, skladován, převážen či je s ním jinak manipulováno*, jde zcela nad rámec jím shledaných procesních pochybení.

Pokud jde o v pořadí druhé procesní pochybení, je nutné uzavřít, že skutečnost, že v protokolu ze dne 22. 11. 2006 nejsou uvedeny důvody, pro které nebyla účast žalobce při odběru vzorků možná, nemohla mít jakýkoli vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Tato vada písemného vyhotovení protokolu není způsobilá jakýmkoli způsobem ovlivnit charakter zajištěného zboží. Na charakter odebraného vzorku zboží však nemoha mít vliv ani toliko prostá neúčast žalobce při odběru vzorků zboží. K učinění takového závěru totiž nepostačují toliko hypotetické pochybnosti o nesprávné manipulaci se vzorkem, jak bylo naznačeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2007, č. j. 7 Afs 45/2007 - 251 (citace viz předchozí odstavec), nýbrž pochybnosti opodstatněné. Krajský soud neuvedl, jakým způsobem mohla být ovlivněna kvalita odebraných vzorků zboží nepřítomností žalobce při jejich odběru. Zaujal v podstatě pouze názor, že již samotnou neúčastí žalobce při odběru vzorků zboží vznikly důvodné pochybnosti o nesprávné manipulaci se vzorky zboží. S tímto závěrem se však v souzené věci ztotožnit nelze. Z rozhodnutí o předběžném opatření ze dne 21. 11. 2006, č. j. 8496-03/06-0663-024, vyplývá, že žalobci bylo zajištěno zboží s názvem Golem směs extra, výrobce L.T.B.C., množství 69 balení po 0,150 kg, číslo šarže 8594040020095, s tím, že zajištěné zboží bude převezeno do prostor skladu Celního úřadu Pardubice. Z protokolu o odběru vzorku ze dne 22. 11. 2006 vyplývá, že ve skladových prostorech Celního úřadu Pardubice byl odebrán vzorek ze zboží zajištěného rozhodnutím o předběžném opatření ze dne 21. 11. 2006, č. j. 8496-03/06-0663-024, a to zboží s názvem Golem extra směs ve spotřebitelském balení po 150g z 69 balení, přičemž byly odebrány 3 x 4 balení (3 x 600g). Vzorky byly zabezpečeny celní páskou a označeny číslem 066300-06-11-015. Celně technickou laboratoří byl vzorek převzat 23. 11. 2006. Z protokolu o zkoušce ze dne 30. 1. 2007 vyplývá, že byl zkoumán vzorek s evidenčním číslem 066300 06 11 015 s názvem GOLEM směs extra, výrobce L.T.B.C., vzorek byl popsán jako originální balení pro drobný prodej, sáček svařený z čírého bezbarvého plastu rozměrů cca 175 mm x 265 mm s odkazem na fotodokumentaci v příloze 1, 4 originální balení byla dodána v modrém plastovém sáčku, který byl zapečetěný celní páskou, originální balení beze stop poškození či nepovolené manipulace. K protokolu byla jako příloha 1 připojena fotodokumentace přední a zadní části jednoho spotřebitelského balení zboží. Z konstatovaných listin vyplývá, že samotný odběr vzorků spočíval toliko

v odběru 3 x 4 balení výrobku, a to v balení provedeném již výrobcem. Žádná skutečnost nenasvědčuje tomu, že by došlo k záměně či k takové manipulaci se zbožím, která by byla způsobila ovlivnit jeho charakter. Ostatně z protokolu o zkoušce vyplývá, že zboží bylo dodáno v originálním balení beze stop poškození či nepovolené manipulace. Při odběru vzorků zboží neprobíhalo například žádné otevírání jednotlivých spotřebitelských balení či jiné operace s obsahem tohoto zboží. Není tudíž vůbec zřejmé, jakým způsobem mohlo při odběru vzorků zboží dojít k ovlivnění charakteru zboží, případně jakým způsobem mohl být ovlivněn samotný průběh odběru vzorků přítomností žalobce. S ohledem na zmíněné skutečnosti není možné v dané věci dospět k závěru, že by toliko neúčast žalobce při odběru vzorků zavedla příčinu k důvodným pochybnostem o tom, zda s odebraným vzorkem nebylo nakládáno tak, aby nemohl být změněn jeho charakter. Procesní pochybení správních orgánů při neumožnění účasti žalobce při odběru vzorků zboží tudíž nemohlo samo o sobě ovlivnit jejich skutkové závěry a tím ani nemohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí stěžovatele.

Na závěr je k argumentaci stěžovatele rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2008, č. j. 22 Ca 275/2007 - 46, potřeba uvést, že tento byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2009, č. j. 9 Afs 88/2008 - 99 (dostupný na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud se přesto obiter dictum s názory zaujatými krajským soudem ztotožnil, když uvedl, *že pro úplnost kasační soud uvádí, že se nezabýval námitkami týkajícími se autenticity vzorku použitého při dokazování, přestože se jistě v obecné rovině lze ztotožnit se závěry, které k této námitce uvedl krajský soud, jenž považoval za podstatné, že se jednalo o druhově stejné zboží prodávané pod obchodním názvem GOLEM EXTRA SMĚS*. Argumentaci usnesením Soudního dvora Evropské unie ze dne 19. 5. 2009, Weber, C-166/08 (dostupné na www.curia.eu), když předmětem řízení nebyla otázka, zda je nezbytná účast kontrolovaného subjektu při odběru vzorků zboží, nýbrž otázka okruhu osob, proti nimž může být v souvislosti s dovozem potravin vedeno správní nebo trestní řízení, soud neshledal příkladnou. Inspirativní je toliko bod 28 usnesení, ve kterém soud uvedl, *že v tomto ohledu je třeba úvodem poznamenat, že ze samotného znění uvedeného ustanovení vyplývá, že každý členský stát je povinen přiznat dotčenému hospodářskému subjektu právo na revizní znalecký posudek (rozsudek ze dne 10. dubna 2003, Steffensen, C-276/01, Recueil, s. I-3735, bod 42)*. Z této části rozhodnutí soudu by bylo možné dovodit, že neúčast subjektu postihovaného na základě rozboru vzorků zboží odebraného bez jeho účasti není samo o sobě důvodem pro nemožnost jeho postihu, pokud je respektováno jeho právo na provedení revizního posudku. S ohledem na to, že citovaný závěr nebyl nosným pro předmětné rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, nelze rozhodnutí v dané věci přikládat zvláštní význam.

IV.

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil, z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. je krajský soud v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozsudku. O věci soud rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., podle kterého

o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Hradci Králové v novém rozhodnutí (ust. § 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2010

JUDr. Radan Malík
předseda senátu